

**UNIVERSITATEA “BABEȘ-BOLYAI”
CLUJ-NAPOCA
FACULTATEA DE ISTORIE ȘI FILOSOFIE
ȘCOALA DOCTORALĂ DE FILOSOFIE**

***Dezbateri în jurul continuum-ului în filosofia
naturală a secolului al XIV-lea***

REZUMATUL TEZEI DE DOCTORAT

**Conducător de doctorat:
Prof. univ. dr. ALEXANDER BAUMGARTEN**

**Student-doctorand:
MARINCA PAUL-ANDREI**

2021

Cuprins

Introducere.....	3
Capitolul 1: Fundalul îndepărtat. Atomism grec și arab.....	14
1.1. Atomismul fizic al lui Democrit.....	14
1.2. Paradoxurile lui Zenon din Elea.....	18
1.2.1. “Dihotomia”.....	19
1.2.2. “Ahile”.....	23
1.2.3. “Săgeata”.....	25
1.2.4. “Rândurile mișcătoare”.....	26
1.2.5. Paradoxurile pluralității.....	27
1.3. Critică aristotelică a atomismului.....	29
1.4. Atomismul epicurean.....	35
1.5. Atomismul <i>Kalām</i> -ului.....	38
1.5.1. Originile teoriilor fizice mu‘tazilite.....	41
1.5.2. Atomism mu‘tazilit: Abū l-Huḍayl al-‘Allāf.....	43
1.5.3. Critici <i>Kalām</i> ale atomismului: an-Nazzām.....	45
1.5.4. Critica lui Maimonide la atomismul <i>Kalām</i> -ului.....	46
1.5.5. Critica filosofică a atomismului <i>Kalām</i> -ului: Yaḥyā ibn ‘Adī.....	50
1.5.6. Critica filosofică a atomismului <i>Kalām</i> -ului: Avicenna.....	53
1.6. Concluzii.....	57
Capitolul 2: Atomismul în secolul al XIV-lea latin.....	58
2.1. Iohannes Duns Scotus.....	58
2.1.1. Date biografice.....	58
2.1.2. Argumentele lui Scotus împotriva atomismului.....	59
2.1.3. Respingerile geometrice ale atomismului la Scotus.....	65
2.2. Henricus of Harclay.....	71
2.2.1. Atomism și infinitate în <i>Întrebările Ordinare</i>	72
2.2.2. Moștenirea lui Harclay’s pe continent.....	79
2.3. Walter Chatton.....	91
2.4. Adam Wodeham.....	93
2.5. Gerardus Odonis.....	96

2.5.1. Redacțiile tratatului <i>De continuo</i>	96
2.5.2. Structura întrebării <i>De continuo</i> în <i>In II. Sent</i> , d. 44, q. 4.....	100
2.5.3. Comentariul întrebării.....	102
2.5.4. Remarci preliminare despre ediția întrebării <i>De continuo</i>	113
2.5.5. Adepți ai lui Odonis pe continent (I): Nicholas Bonet.....	115
2.5.6. Adepți ai lui Odonis pe continent (II): Iohannes Gedo.....	116
2.6. Concluzii.....	117
Capitolul 3: Doctrina latitudinii formelor în secolul al XIV-lea târziu.....	119
3.1. Introducere.....	119
3.2. Iacobus de Altavilla despre intensia și remisia formelor.....	120
3.2.1. Altavilla și vocabularul latitudinii.....	138
3.3. Stephanus de Enzersdorf despre latitudinea creaturilor.....	140
3.3.1. Date biografice.....	141
3.3.2. Întrebarea lui Enzersdorf din ms. Basel, Universitätsbibliothek, A X 44.....	143
3.4. Concluzii.....	153
Concluzii finale.....	154
Appendix: Ediția critică a lui Gerardus Odonis, <i>In II Sent.</i> , d. 44, q. 4.....	161
Bibliografie.....	204
1. Manuscrise.....	204
2. Literatură primară.....	204
3. Literatură secundară.....	208

Rezumat

Teza de față se preocupă de evoluția unor dezbateri din interiorul filosofiei naturale a secolului al XIV-lea. Mai precis, obiectul cercetării mele sunt dezbaterile care au un concept comun, care le subîntinde: continuum-ul sau idea de continuitate, precum și dezbateri privind subiecte înrudite, ca latitudinea formelor accidentale și latitudinea speciilor. Principala întrebare de cercetare poate fi formulată în maniera următoare: cum s-a dezvoltat conceptul de continuitate în dezbaterile din filosofia naturală a secolului al XIV-lea pe fundalul fizicii aristotelice?

Dezbaterile privind continuum-ul au avut loc cu precădere în prima jumătate a secolului al XIV-lea, între o mare majoritate de autori care au adoptat concepția standard aristotelică a continuum-ului ca divizibil la infinit, și câțiva autori care au apărat teoria minoritară a atomismului, potrivit căreia toate cantitățile continue sunt compuse din părți omogene și indivizibile. Însă conceptul de continuitate funcționează și în fundalul dezbaterilor privind latitudinea formelor accidentale și a latitudinii speciilor. Conceptul de latitudine a fost propus pentru a teoretiza gama completă a intensităților variabile pe care o calitate dată o poate deține într-un subiect. Astfel, s-a dovedit a fi un concept util în explorarea consecințelor filosofice ale doctrinelor teologice ale intensiei și remisiei carității și a altor virtuți teologice. Așadar, o parte a acestor dezbateri priveau doctrina latitudinii formelor și numeroasele sale aplicații în domeniile teologiei, filosofiei și fizicii. Prin conceptul de latitudine a speciilor savanții medievali au reflectat asupra ierarhiei creaturilor stabilită de Dumnezeu și au încercat să măsoare distanța ontologică dintre o specie și alta, precum și dintre întreaga latitudine a speciilor și Dumnezeu.

Noutatea cercetării mele provine din studiul unor texte până acum neglijate, aparținând unor autori activi în secolul al XIV-lea. Prin studiul mai multor *quaestiones* născute din activitatea academică a lui Gerardus Odonis (d. 1348), Iacobus de Altavilla (d. 1393) și Stephanus de Enzersdorf (d. 1405), îmi propun să ofer o privire de ansamblu asupra tipului de probleme ale filosofiei naturale discutate în două dintre cele mai importante universități medievale, cea din Paris și cea din Viena. Pentru a duce la capăt acest demers, voi încerca să răspund la următoarele întrebări particulare:

1. Prima sub-întrebare a studiului meu este: în ce măsură este teoria atomistă a franciscanului Gerardus Odonis îndatorată formulărilor mai timpurii ale unei doctrine atomiste la Henricus de Harclay? Henricus de Harclay, cancelar al universității din Oxford între anii 1312-1317, este considerat primul atomist adevărat al secolului al XIV-lea, iar teoriile sale s-au bucurat de cititori la Oxford și în universitățile

occidentale. Teoriile lui Odonis și ale lui Harclay împărtășesc similitudini vizibile, însă au și diferențe importante. Harclay și-a expus concepțiile atomiste în ultimii ani de viață, pe când Odonis era deja un autor prolific la studium-ul franciscan din Toulouse, spre sfârșitul primei decade a secolului al XIV-lea. Așadar, suprapunerea cronologică a carierelor lor academice a îngreunat eforturile exegeților de a stabili dacă într-adevăr Odonis a avut acces la scrierile lui Harclay. Intenționez să clarific acest aspect prin analiza similitudinilor textuale dintre textele lui Harclay și întrebările lui Odonis despre atomism din comentariul său la cartea a II-a a *Sentințelor* lui Petrus Lombardus.

2. A doua sub-întrebare este: cum a fost folosită filosofia naturală în scrierile teologice de la universitatea din Paris în ultimele decenii ale secolului al XIV-lea. Mai precis, în întrebările legate de distincția 17 a cărții întâi a *Sentințelor*, teologii au acordat multă atenție problemelor privitoare la intensitățile variabile primite de formele accidentale, augmentarea și diminuarea unei calități, cum are loc această augmentare ș.a.m.d. Cistercianul german Iacobus de Altavilla, care a predat *Sentințele* la Paris în 1369, a dedicat o întrebare acestui subiect, întrebare care nu a fost studiată sau editată. L-am ales pe Iacobus de Altavilla ca studiu de caz fiindcă comentariul său este o sursă importantă pentru înțelegerea turnurilor doctrinale de la universitatea din Paris în anii 1360.
3. A treia sub-întrebare are în vedere relația dintre universitățile din Paris și Viena cu privire la transferul de doctrine filosofice dinspre universitatea pariziană înspre nou înființata universitate vieneză în ultimele decenii ale secolului al XIV-lea. Obiectivul meu este să determin în ce mod doctrina latitudinii speciilor a fost acomodată în facultatea vieneză de Teologie, și cum vocabularul filosofic în care aceste discuții erau purtate în mediul parizian a fost folosit și dezvoltat într-un nou context teologic. Ca studiu de caz am ales o *quaestio* redactată de Stephanus de Enzersdorf, unul dintre primii magistri ai universității din Viena. În acest text, teologul vienez răspunde la întrebarea: „Dacă în latitudinea speciilor creabile poate fi dată o specie supremă situată imediat lângă Dumnezeu” (ms. Basel, Universitätsbibliothek, A X 44, f. 1r-v). Studiul întrebării lui Enzersdorf este important, de vreme ce poate clarifica dacă autorii vienezi au imitat tendințele pariziene sau au format propria tradiție de gândire.

Pentru a atinge aceste obiective, voi aborda textele prin intermediul unei metodologii duble:

1. În primul rând, voi aborda textele printr-o lentilă istorică și paleografică, reconstruind contextul redactării lor, trasând transmiterea lor textuală și oferind ediții critice. De exemplu, ca etapă pregătitoare pentru studiul întrebării lui Odonis din distincția 44 a

comentariului său la cartea a II-a a *Sentințelor*, întrebare care conține doar una dintre versiunile tratatului său *De continuo*, voi examina relațiile dintre această versiune particulară a lui *De continuo* și celelalte redacții. Mai mult, voi analiza toți martorii cunoscuți ai întrebării, notând diferențele și stabilind care dintre aceștia sunt cei mai de încredere. Această muncă preliminară este crucială pentru a oferi o ediție critică a textului (dată în appendix-ul acestei teze), precum și pentru a garanta o înțelegere mai adecvată a teoriei lui Odonis.

2. În al doilea rând, metodologia aleasă uzează de un studiu atent al surselor, explicite sau implicite, folosite de autorii pe care îi discut. Sub acest aspect, sunt interesat să înțeleg fundalul argumentelor filosofice avansate de acești autori. O parte considerabilă a argumentelor în favoarea sau împotriva atomismului care au fost diseminate în secolul al XIV-lea își au originea în critica lui Aristotel la adresa lui Democrit și în respingerea de către filosofi arabi a atomismului teologilor musulmani. Pentru a ne întoarce la cazul lui Gerardus Odonis, textul său trebuie înțeles în contextul mai larg al dezbaterilor privind atomismul în secolul al XIV-lea timpuriu, de vreme ce, în afară de Aristotel, o sursă recunoscută a acestei întrebări este Scotus, care a recapitulat și a dezvoltat argumente transmise *via* al-Ġazālī din mediul islamic. Mai departe, întrebarea lui Iacobus de Altavilla este foarte dependentă de lucrările unor autori franciscani și augustinieni (Adam Wodeham și Alfonsus Vargas) din anii 1330 și 1340. Studiind sursele folosite de Odonis și Altavilla ne permite să evaluăm mai bine felul în care aceste argumente au fost receptate și transmise, dar și să cunoaștem ceea ce autorii aceștia au făcut din argumentele tradiționale.

În primul capitol am trasat originile dezbaterilor medievale târzii cu privire la continuitate și atomism în fundalul îndepărtat al filosofiei clasice grecești. Am oferit o scurtă sinteză a atomismului fizic al lui Democrit, pe baze mărturiilor lui Aristotel și a altor autori, însă având în același timp în vedere exegeza contemporană foarte solidă (Furley, Sorabji, Vlastos). Însuși Aristotel considera teoria atomistă drept o reacție la doctrinele monismului și imobilității profesate de școala eleatică. De vreme ce explicația lui Aristotel a fost ulterior adoptată și dezvoltată de exegeții moderni ai filosofiei antice, am inclus în capitol o descriere a faimoaselor paradoxuri ale mișcării ale lui Zenon și a argumentelor sale împotriva pluralității, plecând de la mărturiile din corpus-ul aristotelic și din comentariul lui Simplicius la *Fizica*.

Aceste paradoxuri reprezintă o etapă importantă în istoria dezbaterilor despre continuum, cu atât mai mult cu cât Aristotel le-a redescris încât să fie compatibile cu propria sinteză a problemelor legate de infinitate și continuitate. Așadar, am urmat descrierea

aristotelică a acestor argumente, dar nu am neglijat nici eforturile de reconstrucție modernă a sensurilor originare ale acestor argumente.

O piesă centrală a capitolului a fost analiza cărții a VI-a a *Fizicii* lui Aristotel, în care Aristotel prezintă argumente originale împotriva atomismului. Am redat aceste argumente într-o manieră detaliată în vederea înțelegerii principiilor lor.

Indiferent de aspectele lor problematice, argumentele au avut o carieră îndelungată în Evul Mediu și au devenit parte din stocul de argumente al aproape oricărui anti-atomist medieval. Forța lor l-a determinat pe Epicur să reformeze atomismul democritan astfel încât să-l fortifice împotriva atacurilor inspirate de critica aristotelică.

În ultima parte a capitolului, am examinat originile istorice ale atomismului *kalām*-ului, care a rivalizat cu explicațiile fenomenelor naturale introduse în lumea islamică de traducătorii și practicienii filosofiei (*falsafa*). M-am concentrat pe teoriile mu‘tazilitului Abū l-Hudhail și a nepotului său an-Nazzām, ultimul fiind un adversar influent al atomismului din *kalām*. Am examinat argumentele anti-atomiste a doi filosofi arabi, Yaḥyā ibn ‘Adī și Ibn-Sīnā (Avicenna), precum și descrierea atomismului *kalām* oferită de Maimonide. Acest prim capitol a servit doar ca o introducere în problemele de care atomiștii și divizibiliștii secolului al XIV-lea erau preocupați.

În al doilea capitol am explorat modul în care dezbaterile despre atomism s-au născut în secolul al XIV-lea. Am început prin a examina argumentele lui Iohannes Duns Scotus, care a plecat de la câteva argumente prezentate anterior de către Roger Bacon. Sursa acestor *rationes geometricae* scotiste este, de altfel, *Maqāṣid al-falāsifa* (Intențiile filosofilor) a lui al-Ġazālī, tradusă în latină ca *Metaphysica Algazelis*. Mai mult, al-Ġazālī nu fusese original, ci preluase argumentele lui Avicenna. Cu toate acestea, Scotus a adăugat noi straturi de complexitate argumentelor lui al-Ġazālī și Bacon.

Am analizat argumentele geometrice ale lui Scotus și poziția sa privitor la posibilitatea atomismului, dorind să argumentez că Scotus a atacat teza potrivit căreia un continuum este compus din părți indivizibile situate în mod nemediat una lângă cealaltă. Există însă interpretări alternative, precum cea a lui Cross, care susține că argumentele lui Scotus împotriva atomismului funcționează doar dacă pornesc de la premisa că cantitățile continue sunt compuse din atomi distanțați, având goluri între ei. Am argumentat de ce această interpretare e greșită.

Ulterior criticii scotiste au apărut primii indivizibiliști în primele decenii ale secolului al XIV-lea. Mai întâi, la Oxford îl avem pe cancelarul Henricus de Harclay, care a propus o variantă infinitistă de atomism matematic. Harclay a apărat atomismul în ultimii ani de activitate de la Oxford (a murit în 1317), însă aspectele carierei sale timpurii din Paris nu sunt

încă pe deplin cunoscute. Am argumentat că este probabil ca Harclay să fi avut o influență asupra primilor atomiști continentali, e.g. asupra franciscanului Gerardus Odonis. Prin urmare, am gândit acest capitol ca având doi poli, Henricus de Harclay și Gerardus Odonis. Am încercat însă să acopăr dezvoltările ramurii engleze a dezbaterilor după moartea lui Harclay. În această privință, m-am aplecat asupra studiului lui Walter Chatton și Adam Wodeham.

În ceea ce privește teoria controversată a lui Odonis, am analizat versiunea tratatului *De continuo* din comentariul său la cartea a II-a a *Sentințelor* lui Petrus Lombardus, d. 44, q. 4 (ediția critică a întrebării se găsește în Appendix). Am analizat conținutul întrebării, precum și circumstanțele redactării sale.

Cu privire la doctrina lui Odonis potrivit căreia indivizibilii se disting după diferențe de loc și timp (*secundum differentias relativas loci vel temporis*), am încercat să ofer o interpretare a acestor diferențe care să nu le gândească în termeni de părți ale atomului, de vreme ce Odonis nu a considerat niciodată ca atomii au întindere sau părți. Am propus, așadar, o analiză în detaliu a unora dintre exemplele de diferențe pe care Odonis le dă.

Analizând descrierea relațiilor dintre indivizibili și continuum-ul din care fac parte, am argumentat că Odonis introduce noțiuni metafizice pentru a explica cum acești indivizibili pot intra în relații și se pot agrega în continuum-uri. Odonis uzează de noțiunea scotistă a distincției formale pentru a explica cum o clipă (*instans*) este simultan început și sfârșit în interiorul fluxului temporal.

Din analiza a mai mult de un singur caz, devine clar că Odonis folosește noțiunea scotistă de diferență formală pentru a sugera că aceste diferențe sunt una și aceeași realitate, cu toate că exprimă stări diferite ale indivizibilului. Pentru a întări demonstrația, Odonis adaugă alte caracteristici ale diferențelor: pe lângă formale, aceste diferențe sunt relaționale (*respective*) și privitoare la un anumit aspect (*concretive*). Prin apelul la aceste distincții, consider că Odonis a încercat să nu sublinieze o separație prea mare în indivizibil, dar și să explice cum intră un indivizibil în relație cu alți indivizibili pentru a forma agregate.

Am ajuns la următoare concluzie: deși doctrina lui Odonis îl apropie de soluția lui Harclay, sursa sa cea mai probabilă, prin faptul că a introdus distincția formală a lui Scotus și alte distincții metafizice noi pentru a-și întări teoria arată că Odonis a fost un gânditor original. Sub acest aspect, concepția sa este mai elaborată decât cea a lui Harclay și mai îndepărtată de modelul atomilor matematici propus de Harclay.

În restul secțiunii dedicate lui Odonis, am descris pe scurt influența lui Odonis asupra lucrărilor lui Nicholas Bonet și Iohannes Gedo. Am subliniat faptul că înțelegerea tratatului *De*

continuo a lui Iohannes Gedo este o chestiune complexă care trebuie să ia în calcul încă alte două texte anonime din manuscrisul Vat. lat. 3092, care ar putea să fie legate de tratatul lui Gedo.

În cel de-al treilea capitol, am explorat subiectul intensiei și remisiei formelor, așa cum este tratat în una din întrebările lui Iacobus de Altavilla din comentariul său la *Sentințele* lui Petrus Lombardus. Comentariul său derivă din lecturile ținute la universitatea din Paris în 1369. Conceptul de latitudine a fost util pentru a teoretiza gama completă a intensitățile variabile pe care o calitate dată o deține într-un subiect. Această temă era așadar legată de conceptul de continuite, și ne permite să observăm cum acel concept a fost folosit în discuții independent de problema compoziției continuum-ului.

Am arătat că în cazul lui Altavilla cercetarea sa nu este originală în sens strict, de vreme ce împrumută pasaje și argumente de la autori precedenți, precum augustinienii Alfonsus Vargas Toletanus și Grigore din Rimini, precum și de la franciscanul Adam Wodeham. Totuși, am argumentat că originalitatea lui Altavilla nu este importantă într-un context istoric în care practică ‘bricolajului textual’ (expresia îi aparține Monicăi Brînzei) era normală și reprezenta un instrument esențial al oricărui savant. Am ajuns la concluzia că Altavilla se bazează preponderent pe comentarii la *Sentințe* din anii 1330 și 1340, și chiar și aceste texte trimit la autorități mai vechi ca Toma din Aquino și Egidius de Roma.

O explicație a acestui fapt este că Altavilla a ales comentariul lui Alfonsus Vargas ca sursă principală fiindcă acesta este un rezervor de opinii și citări extrase dintr-o gamă largă de autori, fiind astfel punctul de plecare ideal în elaborarea propriului comentariu. Alegerea sa este și un exemplu al legăturilor doctrinale strânse dintre cistercieni și augustinieni în a doua jumătate a secolului al XIV-lea, un fenomen documentat de Damasus Trapp. Pe de altă parte, selecția materialului pe care o întreprinde Altavilla sugerează că a preferat o abordare mai conservatoare, ca urmare a numeroaselor cenzuri și avertismente împotriva folosirii tehnicilor logico-matematice în teologie în secolul al XIV-lea.

În secțiunea ultimă a aceluiași capitol, am explorat felul în care doctrinele filosofice legate de latitudinea speciilor au fost transmise de la Paris la universitatea din Viena în ultimul deceniu al secolului al XIV-lea. Ca studiu de caz am ales să examinez o întrebare de Stephanus de Enzersdorf ce poartă titlul „Dacă în latitudinea speciilor creabile poate fi dată o specie supremă situată imediat lângă Dumnezeu” (ms. Basel, Universitätsbibliothek, A X 44, f. 1r-v). Studiul întrebării lui Enzersdorf aruncă o lumină nouă asupra modului în care tradiția vieneză de gândire s-a raportat la cultura universitară pariziană.

Mai precis, am arătat că vocabularul folosit de Enzersdorf (*denominatio essentialis, speciem supremam citra Deum* etc.) și subiectele particulare pe care le tratează în textul său indică influența lui Iohannes de Ripa, un autor franciscan care a citit *Sentiințele* la Paris în anul academic 1352-1353. Cu toate acestea, am argumentat că deși Enzersdorf împrumută terminologia ripiană, unele din argumentele sale sunt anti-ripiene în natura lor.

Mai mult, am sugerat că felul în care Enzersdorf a reutilizat vocabularul lui Ripa cu scopul de a elabora teze diferite de ale magistrului parizian reflectă o atitudine comună a intelectualilor vienezii în legătură cu filosofia și teologia pariziene. Totuși, admit că sugestia nu este pe deplin dezvoltată și că trebuie confirmată de cercetări extinse despre impactul lui Ripa și a altor autori parizieni asupra magistrilor universității din Viena.

Bibliografie

1. Manuscrise

Basel, BU, A X 44.
Città del Vaticano, BAV, Borgh. 346.
Città del Vaticano, BAV, Vat. lat. 1113.
Città del Vaticano, BAV, Vat. Lat. 3066.
Città del Vaticano, BAV, Vat. lat. 3092.
Città del Vaticano, Pal. Lat. 1805.
Klosterneuburg, Stiftsbibliothek, CCI 291, ff. 157r-161v.
Padova, Biblioteca Antoniana, 173 scaff. IX, ff. 51va-53ra
Paris, Bibliothèque de la Sorbonne, 193.
Salamanca, Biblioteca Universitaria, Ms. 1881.
Sarnano, Biblioteca Comunale, E. 98, ff. 197v-201v.
Valencia, Biblioteca de la Catedral, 200, ff. 197v-201v.
Wien, Österreichische Nationalbibliothek, Cod. 4398.

2. Literatură primară

ADAM WODEHAM (1512) = Adam Wodeham, *Super quattuor libros Sententiarum*, ed. Parisii, 1512.
AEGIDIUS ROMANUS (1521) = Aegidius Romanus, *In primum librum Sententiarum*, ed. Venetiis, 1521.
AEGIDIUS ROMANUS (1554) = AEGIDIUS ROMANUS, *Theoremata de corpore Christi*, ed. Romae, 1554.
AFA (1968) = *Acta Facultatis Artium Universitatis Vindobonensis 1385-1416*, ed. P. UIBLEIN (Publikationen des Instituts für Österreichische Geschichtsforschung, 6.2), vol. 1, Graz-Vienna-Köln 1968.
AL-FARABI (1949) = al-Fārābī, *Iḥṣā' u l-'ulūmi* [Enumeration of the sciences], ed. Osman Amine, Cairo, 1949.
AL-ĠAZĀLĪ (1933) = *Algazel's Metaphysics: A Mediaeval Translation*, ed. J. T. Muckle, Toronto, 1933.
ALPHONSUS VARGAS TOLETANUS (1490) = *Lectura in Primum Librum Sententiarum*, ed. Venetiis 1490.
AQUINO (1918) = Thomas de Aquino, *Summa contra Gentiles*, vol. 1-2 (Opera iussu Leonis XIII P.M. edita), Rome, 1918.
AQUINO (1985) = Thomas de Aquino, *Summa Theologiae*, Ila Ilae, (Opera iussu Leonis XIII P.M. edita), Rome, 1895.
ARISTOTELES (1990) = Aristoteles Latinus, VII 1: Fasciculus Secundus, Physica, translatio vetus, ed. Fernand Bossier, Jozef Brams, Leiden-New York, Brill, 1990.
ARISTOTELES (1991) = *The Complete Works of Aristotle*, transl. Jonathan Barnes, Princeton, Princeton University Press, 1991.

- ARISTOTELES (2018) = Aristotel, *Fizica*, ediție bilingvă, traducere și comentarii de Alexander Baumgarten, București, Univers Enciclopedic Gold, 2018.
- AVICENNA (2009) = The Physics of The Healing, J. McGinnis (ed. and trans.), 2 volumes, Provo, UT: Brigham Young University Press, 2009.
- CHATTON (2002a) = Walter Chatton, *Reportatio super Sententias: Liber I, distinctiones 1–9*, edited by Joseph C. Wey and Girard J. Etzkorn (*Studies and Texts*, 141), Toronto, Pontifical Institute of Mediaeval Studies, 2002.
- CHATTON (2002b) = Walter Chatton, *Reportatio super Sententias: Liber I, distinctiones 10–48*, edited by Joseph C. Wey and Girard J. Etzkorn (*Studies and Texts* 142), Toronto: Pontifical Institute of Mediaeval Studies, 2002.
- CHATTON (2004) = Walter Chatton, *Reportatio super Sententias: Liber II*, edited by Joseph C. Wey and Girard J. Etzkorn (*Studies and Texts*, 148), Toronto, Pontifical Institute of Mediaeval Studies, 2004.
- CHATTON (2005) = Walter Chatton, *Reportatio super Sententias: Libri III–IV*, edited by Joseph C. Wey and Girard J. Etzkorn (*Studies and Texts*, 149), Toronto, Pontifical Institute of Mediaeval Studies, 2005.
- CHATTON (2007) = Walter Chatton, *Lectura super Sententias: Liber I, distinctiones 1-2*, edited by Joseph C. Wey and Girard J. Etzkorn (*Studies and Texts*, 156), Toronto, Pontifical Institute of Mediaeval Studies, 2007.
- CHATTON (2008) = Walter Chatton, *Lectura super Sententias: Liber I, distinctiones 3-7*, edited by Joseph C. Wey and Girard J. Etzkorn (*Studies and Texts*, 158), Toronto, Pontifical Institute of Mediaeval Studies, 2008.
- CHATTON (2009) = Walter Chatton, *Lectura super Sententias: Liber I, distinctiones 8-17*, edited by Joseph C. Wey and Girard J. Etzkorn (*Studies and Texts*, 164), Toronto, Pontifical Institute of Mediaeval Studies, 2009.
- CICERO (1885) = *M. Tulli Ciceronis Academica, The Text Revised and Explained by James S. Reid, M.L.*, London, Macmillan and Co., 1885.
- CUP (1894) = Chartularium Universitatis Parisiensis, ed. H. Denifle, vol. III, Paris, 1894.
- DIELS-KRANZ (1903) = *Die Fragmente der Vorsokratiker*, ed. Hermann Alexander Diels and Walther Kranz, Berlin, Weidmannsche Buchhandlung, 1903.
- DIOGENES LAERTIUS (1925) = Diogenes Laertius, *Lives of Eminent Philosophers*, with an English Translation by R. D. Hicks, vol. II, London, 1925.
- EUCLIDES (1968) = Euclid, *The Thirteen Books of Euclid's Elements*, translated from the text of Heiberg with introduction and commentary by T. L. Heath, vol. 1 (Introduction and Books I-II), Cambridge, Cambridge University Press, 1968.
- EUCLIDES/ADELARDUS BATHONIENSIS (1983) = *The First Latin Translation of Euclid's Elements Commonly Ascribed to Adelard of Bath, Books I-VIII and Books X.36-XV.2*, ed. H. L. L. Busard, Toronto, Pontifical Institute of Mediaeval Studies, 1983.
- GERARDUS SENENSIS (1958) = GERARDUS SENENSIS, *In primum librum Sententiarum*, ed. Patavii, 1598.
- GODEFRIDUS DE FONTIBUS (1904) = GODEFRIDUS DE FONTIBUS, *Quodlibet*, IV, q. III (brevis), ed. M. DE WULF, A. PELZER (*Philosophes Belges*, 2), Louvain, 1904.
- GREGORIUS ARIMINENSIS (1982) = Gregorius Ariminensis, *Lectura super Primum et Secundum Sententiarum*, d. 17, q. 5, ed. D. Trapp, V. Marcolino, M. Santos-Noya (*Spätmittelalter und Reformation Texte und Untersuchungen*, 7), Vol. 2, Berlin-New York, 1982.
- HARCLAY (2008) = Henry of Harclay, *Ordinary Questions*, ed. Mark G. Henninger, English translation by Raymond Edwards and Mark G. Henninger (*Auctores Britannici medii aevi*, 17-18), Oxford, Oxford University Press, 2008.

- HENRICUS DE GANDAVO (1518) = Henricus de Gandavo, *Quodlibet IV*, q. 15, ed. Parisii, 1518.
- HIERONYMUS (1990) = Hieronymus, *Dialogi contra Pelagianos* II, c. 1, ed. C. Moreschini, (Corpus Christianorum Latinorum, 80), Turnhout, Brepols, 1990.
- HUGOLINUS DE URBE VETERE (1980-1988) = ed. W. Eckermann, *Hugolini de urbe veteri Commentarius in quattuor libros Sententiarum, I-IV*, (Cassiciacum Suppl. VIII-XI) 1980-1988.
- IOHANNES DE MIRICURIA = Iohannes de Miricuria, *Lectura super Sententias*, I, ed. M. PARODI, http://filosofia.dipafilo.unimi.it/%7EEmparodi/mirecourt/testi/gestione/frame_quest.htm (last accessed 6 July 2020).
- IOHANNES DE SACROBOSCO (1974) = John of Sacrobosco, *On the sphere* (selection of chapters 1, 2, and 4), translated by Lynn Thorndike, annotated by Ed Grant, in Edward Grant (ed.), *A Source Book in Medieval Science* (Source Books in the History of the Sciences), Cambridge (Mass.), Harvard University Press, 1974, pp. 442-451.
- KIRK-RAVEN (1957) = Geoffrey Stephen Kirk, John Earle Raven, *The Presocratic philosophers: a Critical history with a selection of texts*, Cambridge, Cambridge University Press, 1957.
- KIRK-RAVEN-SCHOFIELD (1984) = Geoffrey Stephen Kirk, John Earle Raven, Malcolm Schofield, *The Presocratic philosophers: a Critical history with a selection of texts*, 2nd edition, Cambridge, Cambridge University Press, 1984.
- LIBER DECANORUM (1830) = *Liber decanorum facultatis philosophicae Universitatis Pragensis* (Monumenta historica universitatis Carolo-Ferdinandae Pragensis, 1/1-2), Prague 1830, vol. 1.
- MAIMONIDES (1963) = Moses Maimonides, *The Guide of the Perplexed*, vol. 1, translated and with an introduction and notes by Shlomo Pines, introductory essay by Leo Strauss, Chicago-London, Chicago University Press, 1963.
- MUW (1956) = *Die Matrikel der Universität Wien, I. Band: 1377-1450*, ed. F. GALL (Publikationen des Instituts für Österreichische Geschichtsforschung, 6; Quellen zur Geschichte der Universität Wien, 1), Graz-Köln, 1956.
- OCKHAM (1989) = *Ockham on Aristotle's Physics: A Translation of Ockham's Brevis Summa Libri Physicorum* (O.F.M. Julian Davies Text series, 17), transl. George Marcil, New York, Franciscan Institute, 1989.
- PLATO (1997) = *Plato's Parmenides*, translated with comment by R. E. Allen, revised edition, New Haven-London, Yale University Press, 1997.
- QUELLEN (1898) = *Quellen zur Geschichte der Stadt Wien*, ed. K. Uhlirz, vol. 1, Vienna 1898.
- RICHARDUS DE MEDIAVILLA (1963) = Richardus de Mediavilla, *In II Sent.*, ed. Brixiae 1519, repr. Frankfurt am Main, 1963).
- Ripa (1957) = Iohannes de Ripa, *Conclusiones*, Publié par André Combes; préfacé de Paul Vignaux, Paris, 1957.
- RIPA (1961) = Iohannes de Ripa, *Lectura super primum Sententiarum. Prologi, Quaestiones I & II*, ed. A. Combes (Textes philosophiques du Moyen Âge, 16), Paris, Vrin, 1961.
- RIPA (1964) = Iohannes de Ripa, *Quaestio de Gradu Supremo*, a. 2, concl. 7, ed. A. COMBES, P. VIGNAUX (Textes philosophiques du Moyen Âge, 12), Paris, Vrin, 1964.
- SCOTUS (1950) = Ioannes Duns Scotus, , *Ordinatio (Prologus)*, Civitas Vaticana, Typis Polyglottis Vaticanis, Roma, 1950.
- SCOTUS (1973) = Ioannes Duns Scotus, *Ordinatio, Liber Secundus*, dist.1-3, Civitas Vaticana, Typis Polyglottis Vaticanis, Roma, 1973.

SIMPLICIUS (2011) = Simplicius, *On Aristotle Physics 1.3-4*, translated by Pamela Huby & C.C.W. Taylor (Ancient Commentators on Aristotle), Bristol Classical Press, 2011.

STRABO (1903) = Strabo, *Geography*, trans. H. C. Hamilton and W. Falconer, London, George Bell & Sons, 1903.

TABULAE (1864) = *Tabulae codicum manu scriptorum praeter graecos et orientales in Bibliotheca Palatina Vindobonensi asservatorum*, Vienna, 1864, vol. 2.

THOMAS DE ARGENTINA (1490) = Thomas de Argentina, *Scripta super quattuor libros Sententiarum*, I, d. 17, q. 8, art. 2, ed. Strasbourg, 1490.

WODEHAM (1988) = *Adam de Wodeham: Tractatus de Indivisibilibus. A Critical Edition with Introduction, Translation, and Textual Notes*, ed. Rega Wood (Synthese Historical Library, 31), Springer, 1988.

3. Literatură secundară

ABATE-LUISETTO (1975) = G. Abate, G. Luisetto, *Codici e manoscritti della Biblioteca Antoniana, con catalogo delle miniature a cura di F. Avril*, Vicenza, 1975.

ADAMSON (2016) = Peter Adamson, *Philosophy in the Islamic World (A History of Philosophy Without Any Gaps, 3)*, Oxford, Oxford University Press, 2016.

AFNAN (1964) = Soheil M. Afnan, *Philosophical Terminology in Arabic and Persian*, Leiden, Brill, 1964.

ARMSTRONG (2016) = Lawrin Armstrong, *The Idea of a Moral Economy: Gerard of Siena on Usury, Restitution, and Prescription* (Toronto Studies in Medieval Law, 3), Toronto-New York-London 2016.

ASCHBACH (1865) = J. ASCHBACH, *Geschichte der Wiener Universität im ersten Jahrhunderte ihres Bestehens: Festschrift zu ihrer fünfshundertjährigen Gründungsfeier*, vol. 1, Wien, 1865.

BAFFIONI-DE VINCENTIS (1982) = Carmela Baffioni, M. Nasti de Vincentis, *Atomismo E Antiatomismo Nel Pensiero Islamico*, Napoli, Istituto Universitario Orientale, 1982.

BAILEY (1928) = Cyril Bailey, *The Greek Atomists and Epicurus, A Study*, New York, Russell & Russell, 1928.

BAKKER (2003) = P.J.J.M. Bakker, "Guiral Ot et le mouvement. Autour de la question *De Motu* conservée dans le manuscrit Madrid, Biblioteca Nacional, 4229," *Early Science and Medicine* 8/4 (2003), pp. 298–319.

BAKKER-DE BOER (2009) = P.J.J.M. Bakker, S.W. de Boer, "Locus Est Spatium. On Gerald Odonis' *Quaestio De Loco*," *Vivarium* 47 (2009), pp. 295-330.

BAKKER-SCHABEL (2002) = P. J. J. M. Bakker, Chris Schabel, "Sentences Commentaries of the later Fourteenth Century", in *Mediaeval Commentaries on the Sentences of Peter Lombard*, ed. G. R. Evans, Leiden 2002, vol. 1, pp. 425-464.

BALIC (1956) = C. Balić, "Adnotationes ad nonnullas quaestiones circa Ordinationem I. Duns Scoti," in *Iohannis Duns Scoti Opera omnia*, ed. C. Balić, vol. 4, Vatican, 1956, pp. 1*-46*.

BARNES (1999) = Jonathan Barnes, *The Presocratic Philosophers*, London-New-York, Routledge, 1999.

BAZÀN (1985) = B. C. Bazàn, « Les questions disputées, principalement dans les facultés de théologie », in *Les Questions disputées et les questions quodlibétiques dans les facultés de théologie, de droit et de médecine*, ed. B. C. Bazàn, J. F. Wippel, G. Fransen, D. Jacquart (Typologie des sources du Moyen Âge occidental, 44-5), Turnhout, 1985, pp. 21-149.

- BAZÁN-EMERY-GREEN (2006) = C. Bazán, K. Emery, R. Green, T. Noone, R. Plevano, A. Traver, "Introduction," in *B. Ioannis Duns Scotus Quaestiones Super Secundum et Tertium de Anima* (Opera Philosophica, V), ed. C. Bazán, K. Emery, R. Green, T. Noone, R. Plevano, A. Traver (New York, 2006).
- BENNETT-WISNOVSKY (2015) = David Bennet, Robert Wisnovsky, „A Newly Discovered Yahyā ibn ‘Adī Treatise against Atomism,” in *Ideas in Motion in Baghdad and Beyond*, ed. Damien Janos, Leiden, Brill, 2015.
- BIGNONE (1935-1936) = Ettore Bignone, *L’Aristotele perduto e la formazione filosofica di Epicuro*, Firenze, 1935-1936.
- BLACK (1954) = Max Black, *Problems of Analysis: Philosophical Papers*, Ithaca, Cornell University Press, 1954.
- BOAS (1954) = George Boas, "A Fourteenth-Century Cosmology," *Proceedings of the American Philosophical Society* 98/1 (1954), pp. 50–59.
- Borchert (1974) = E. Borchert, *Die Trinitätslehre des Johannes de Ripa* (Veröffentlichungen des Grabmann-Institutes zur Erforschung der mittelalterlichen Theologie und Philosophie, 21), Munich 1974.
- BOS (2002) = *The Tract De Unitate Minori of Petrus Thome*, ed. E. P. Bos, Leuven, Peeters, 2002.
- BRÎNZEI (2011) = Monica Brînzei, "Plagium", in *Mots médiévaux offerts à Ruedi Imbach* (Textes et Etudes du Moyen Âge, 57), ed. I. Atucha, D. Calma, C. König-Pralong, I. Zavattero, Turnhout 2011, pp. 559-568.
- BRÎNZEI (2012) = Monica Brinzei, « Aegidius de Campis et son commentaire perdu des *Sentences* », in *Portraits de maîtres offerts à Olga Weijers*, ed. C. ANGOTTI, M. BRINZEI, M. TEEUWEN (FIDEM 65), Turnhout, Brepols, 2012, pp. 23-36.
- BRÎNZEI (2016) = Monica Brînzei, "Unknown Fragments of Petrus de Treysa in the Codex Basel, Universitätsbibliothek A-X-44", *Chôra* 14 (2016), pp. 285-293.
- BRÎNZEI (2018) = M. Brînzei, "When Theologians play Philosophers : a Lost Confrontation between James of Eltville and his *socii* on the Perfection of Species and its Infinite Latitude," in *The Cistercian James of Eltville († 1393). Author in Paris and Authority in Vienna*, ed. M. Brinzei, Chris Schabel (*Studia Sententiarum*, 3), Turnhout, Brepols 2018, pp. 43-77.
- BRÎNZEI (2020) = M. Brinzei, "Epilogue: Commentaries on the *Sentences* in Paris around 1370", in *Philosophical Psychology in late Medieval Commentaries on Peter Lombard’s Sentences. Actes of the XIVth Annual Symposium of the S.I.P.E.M.* Nijmegen 28-30 Octobre 2009, ed. M. BRINZEI, C. SCHABEL, Turnhout 2020, pp. 407-430.
- BURNET (1920) = John Burnet, *Early Greek Philosophy*, 3rd edition, London, A & C Black, 1920.
- BUSARD (1987) = H. L. L. Busard, *The Mediaeval Latin Translation of Euclid’s Elements, Made directly from the Greek*, Stuttgart, Franz Steiner Verlag Wiesbade GMBH, 1987.
- BUSARD (2001) = H. L. L. Busard, "Some Thirteenth Century Redactions of Euclid's Elements, with Special Emphasis on the Books I-V," *Archives internationales d'histoire des sciences* 5 (2001), pp. 225-256.
- CELEYRETTE (2009) = Jean Celeyrette, "An Indivisibilist Argumentation at Paris around 1335: Michel of Montecalerio's Question on Point and the Controversy with John Buridan," in Cristophe Grellard, A. Robert (eds.), *Atomism in late medieval philosophy and theology*, Leiden, Brill, 2009, pp. 163-182.
- CELEYRETTE-GRELLARD (2014) = Jean Celeyrette, Christophe Grellard, *Nicole Oresme philosophe. Philosophie de la nature et philosophie de la connaissance à Paris au XIVE siècle*, Turnhout, Brepols, 2014.
- CELEYRETTE-SOLERE (2009) = J. Celeyrette, J.-L. Solère (eds.), «Edition de la Question Ordinaire N° 18, *De Intensione Virtutum*, De Godefroid de Fontaines», in *Florilegium Mediaevale. Etudes offertes à Jacqueline*

- Hamesse à l'occasion de son éméritat*, ed. J. MEIRINHOS, O. WEIJERS (Textes et Études du Moyen Âge, 50) Louvain-la-Neuve 2009.
- CENCI (1991) = Cesare Cenci, "Sermoni del Mag. Ascensio di Santa Colomba," *Antonianum* 66/2-3 (1991) pp. 301-351.
- CLAGETT (1964) = Marshall Clagett, *Archimedes in the middle ages I. The Arabo-Latin Tradition* (Publications in Medieval Science, 6), Madison, University of Wisconsin Press, 1964.
- CLAGETT (1968) = Marshall Clagett, *Nicole Oresme on the uniformity and difformity of intensities known as Tractatus de configurationibus qualitatuum et motuum*, University of Wisconsin Press, Madison, 1968.
- COMBES (1956) = A. COMBES, « Présentation de Jean de Ripa », *Archives d'Histoire Doctrinale et Littéraire du Moyen Âge* 23 (1956), pp. 142-242.
- COMBES (1970) = A. COMBES, « L'intensité des formes d'après Jean de Ripa », in *Archives d'Histoire Doctrinale et Littéraire du Moyen Âge* 45 (1970), pp. 17-147.
- CORNEA (2016) = Andrei Cornea, "Studiu introductiv," in *Epicur și epicureismul antic. Viața și opera lui Epicur, fragmente doxografice, interpretare, note*, traducere din greacă și latină, studiu introductiv și note de Andrei Cornea, București, Humanitas, 2016.
- CORNFORD (1939) = Francis Macdonald Cornford, *Plato and Parmenides*, London, Routledge and Kegan Paul, 1939.
- COURTENAY (1971) = William J. Courtenay, "Covenant and Causality in Pierre d'Ailly," *Speculum* 46 (1971), pp. 94-119.
- COURTENAY (1973) = William J. Courtenay, "The Critique on Natural Causality in the Mutakallimun and Nominalism," *The Harvard Theological Review* 66/1 (1973), pp. 77-94.
- COURTENAY (1974) = "Nominalism and Late Medieval Religion," in Charles Trinkaus, Heiko A. Oberman (eds.), *The Pursuit of Holiness in Late Medieval and Renaissance Religion*, Leiden, Brill, 1974, pp. 26-59.
- COURTENAY (1978) = William J. Courtenay, *Adam Wodeham: An Introduction to His Life and Writings*, Leiden, Brill, 1978.
- COURTENAY (1985) = William J. Courtenay, "The Dialectic of Omnipotence in the High and Late Middle Ages," in Tamar M. Rudavsky (ed.), *Divine Omniscience and Omnipotence in Medieval Philosophy: Islamic, Jewish and Christian Perspectives*, Dordrecht, Springer, 1985, pp. 243-269.
- COURTENAY (1997) = William J. Courtenay, "The Dialectic of Divine Omnipotence in the Age of Chaucer: A Reconsideration," in Hugo Keiper, Christoph Bode, Richard J. Utz (eds.), *Critical Studies: Nominalism and Literary Discourse: New Perspectives*, Amsterdam, Brill, 1997, pp. 111-121.
- COURTENAY (2009) = William J. Courtenay, "The *Sentences* Commentary of Gerard of Siena, O.E.S.A: Manuscripts and Questions", in *Augustiniana* 59 (2009), pp. 247-300.
- COURTENAY (2011) = William J. Courtenay, "Early Scotists at Paris: A Reconsideration," *Franciscan Studies* 69 (2011), pp. 175-229.
- COURTENAY (2011b) = William J. Courtenay, "Theological Disputations at Vienna in the Early Fifteenth Century. Harvard Ms lat. 162", in *Bulletin de Philosophie Médiévale* 53 (2011), pp. 385-401.
- CROSS (1998) = Richard Cross, *The Physics of Duns Scotus: The Scientific Context of a Theological Vision.*, Oxford, Clarendon Press, 1998.

- DALES (1983) = Richard C. Dales, “Henricus de Harclay. Quaestio ‘Utrum mundus potuit fuisse ab aeterno,’” *Archives d'Histoire Doctrinale et Littéraire du Moyen Âge* 51 (1983), pp. 267-99.
- DALES (1984) = Richard C. Dales, “Henry of Harclay on the Infinite,” *Journal of the History of Ideas* 45 (1984), pp. 295-301.
- DALES (1990) = Richard C. Dales, *Medieval Discussions of the Eternity of the World* (Brill’s Studies in Intellectual History, 18), Leiden – New-York – København – Köln, Brill, 1990.
- DE BOER (2009) = Sander W. de Boer, “The Importance of Atomism in the Philosophy of Gerard of Odo (O.F.M.),” in Cristophe Grellard, A. Robert (eds.), *Atomism in late medieval philosophy and theology*, Leiden, Brill, 2009, pp. 85-106.
- DE BOER (2012) = “Gerard of Odo on the atomistic structure of continua. A discussion and edition of a tract found in ms. Madrid, Biblioteca Nacional 4229,” *Documenti e studi sulla tradizione filosofica medievale* 23 (2012), pp. 387-427.
- DE RIJK (1993) = Lambertus Marie de Rijk, “Works by Gerald Ot “(Gerardus Odonis)” on Logic, Metaphysics, and Natural Philosophy rediscovered in Madrid, Bibl. Nac. 4229,” *Archives d'histoire doctrinale et littéraire du Moyen Âge* 60 (1993), pp. 173-193.
- DE RIJK (1997) = Lambertus Marie de Rijk, *Giraldus Odonis OFM: Opera Philosophica, edited by L.M. de Rijk, Vol. 1: Logica, Critical Edition from the Manuscripts*, Leiden-New-York- Köln, Brill, 1997.
- DENIS (1800) = Michael Denis, *Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum*, Wien 1800, vol. 2, pars 2.
- DHANANI (1994) = Alnoor Dhanani, *The Physical Theory of Kalām*, Leiden, Brill, 1993.
- DHANANI (1996) = Alnoor Dhanani, “Kalām Atoms and Epicurean Minimal Parts,” in *Tradition, Transmission, Transformation, Proceedings of Two Conferences on Pre-modern Science held at the University of Oklahoma*, ed. F. Jamil Ragep & Sally P. Ragep, with Steven Livesey, Leiden-New-York- Köln, 1996, pp. 157-172.
- DI LISCIA (2016) = D. A. Di Liscia, “The “Latitudines breves” and Late Medieval University Teaching”, *SCIAMVUS* 17 (2016), pp. 55-120.
- DI LISCIA (2017) = D. A. Di Liscia, « La “latitud de las formas” y la geometrización de la ciencia del movimiento », *Mediaevalia. Textos e estudos* 36 (2017), pp. 75-114
- DOUCET (1932) = Victorin Doucet, OFM, “Descriptio codicis 172 Bibliothecae communalis Assisiensis,” *Archivum Franciscanum Historicum* 25 (1932), pp. [257]-389; 502-524.
- DUBA (2014) = William Duba, “Three Franciscan Metaphysicians after Scotus: Antonius Andreae, Francis of Marchia, and Nicholas Bonet,” in *A Companion to the Latin Medieval Commentaries on Aristotle’s Metaphysics* (Brill’s Companions to the Christian Tradition, 43), ed. Gabriele Galluzzo, Fabrizio Amerini, Leiden, Brill, 2014, pp. 413-493.
- DUBA (2017) = William Duba, “Illi sollertissimi philosophi erraverunt in multis. The Eternity of the World among Early Scotists, with Editions of Questions by Hugh of Novocastro and Landolfo Caracciolo,” in William Duba, Russell Friedman, and Christopher Schabel (eds.), *Studies in later Medieval intellectual history in honor of William J. Courtenay* (Recherches de théologie et philosophie médiévales. Bibliotheca, 14), Leuven, 2017, pp. 145-256.

- DUBA (2019) = William Duba, “Mathematical and Metaphysical Space in the Early Fourteenth Century,” in *Space, Imagination and the Cosmos from Antiquity to the Early Modern Period*, ed. F.A. Bakker, D. Bellis and C.R. Palmerino (Berlin, 2019), pp. 91-106.
- DUBA-FRIEDMAN-SCHABEL (2010) = W. O. Duba, R. L. Friedman, C. Schabel, “Henry of Harclay and Aufredo Gonteri Brito,” in Philipp Rosemann (ed.), *Mediaeval Commentaries on the Sentences of Peter Lombard*, vol. 2, Leiden, Brill, 2010, pp. 263-368.
- DUBA-SCHABEL (2009) = William Duba, Christopher Schabel, “Introduction,” *Vivarium* 47/2-3 (2009), pp. 1-17.
- DUBA-SCHABEL (2017) = William Duba, Christopher Schabel, “Remigio, Auriol, Scotus, and the myth of the two-year sentences lecture at Paris,” *Recherches de Theologie et Philosophie Medievales* 84/1 (2017), pp. 143-179.
- DUBA/FRIEDMAN/SCHABEL (2010) = W. O. Duba, R. L. Friedman, C. Schabel, “Henry of Harclay and Aufredo Gonteri Brito,” in *Mediaeval Commentaries on the Sentences of Peter Lombard*, vol. 2, ed. Philipp Rosemann, Leiden, Brill, 2010, pp. 263-368.
- DUHEM (1956) = Pierre Duhem, *Le système du monde: Histoire des doctrines cosmologiques de Platon à Copernic*, Paris 1956, Vol. VII, pp. 462-653.
- DUHEM (1958) = Pierre Duhem, *Le système du monde: Histoire des doctrines cosmologiques de Platon à Copernic*, Paris 1958, vol. VII.
- DUHEM (1987) = Pierre Duhem, *Theories of Infinity, Place, Time, Void, and the Plurality of Worlds*, edited and translated by Roger Ariew, Chicago-London, The University of Chicago Press, 1987.
- DUMONT (1998) = Stephen D. Dumont, “Duns Scotus, John,” in *The Routledge Encyclopedia of Philosophy*, vol. 3, ed. Edward Craig, London – New-York, Routledge, 1998.
- DUMONT (2005) = S.D. Dumont, „Duns Scotus's Parisian Question on the Formal Distinction,” *Vivarium* 43/1 (2005), pp. 7-62.
- DUMONT (2009) = Stephen D. Dumont, “Godfrey of Fontaines and the succession theory of forms at Paris in the Early Fourteenth Century”, in *Philosophical Debates at Paris in the Early Fourteenth Century*, ed. S. BROWN, T. DEWENDER, T. KOBUSCH (Studien und Texte zur Geistesgeschichte des Mittelalters, 102), Leiden 2009, pp. 39-125.
- DUNNE (2019) = Michael W. Dunne, „Richard FitzRalph,” *The Stanford Encyclopedia of Philosophy* (Summer 2019 Edition), Edward N. Zalta (ed.), URL = <<https://plato.stanford.edu/archives/sum2019/entries/fitzralph/>>.
- ELDREDGE (1979) = Laurence M. Eldredge, “Late medieval discussions of the continuum and the point of the Middle English Patience,” *Vivarium* 17 (1979), pp. 90-115.
- ENDRESS (1984) = Gerhard Endress, “Yaḥyā ibn ‘Adī’s Critique of Atomism: Three Treatises on the Indivisible Part, Edited with an Introduction and Notes,” *Zeitschrift für Geschichte der arabisch-islamischen Wissenschaften* 1 (1984), pp. 155-179.
- ETZKORN (1996) = Girard Etzkorn, *Iter Vaticanum Franciscanum. A Description of Some One Hundred Manuscripts of the Vaticanus Latinus Collection* (Studien und Texte zur Geistesgeschichte des Mittelalters, 50), Leiden, Brill, 1996.
- FAKHRY (1958) = Majid Fakhry, *Islamic Occasionalism and its Critique by Averroes and Aquinas*, London , George Allen & Unwin Ltd., 1958.

- FRANCIA-GONZÁLEZ (2002) = Óscar Lilao Francia, Carmen Castrillo González (eds.), *Catálogo de manuscritos de la Biblioteca Universitaria de Salamanca*. II Manuscritos 1680-2777, Ediciones Universidad Salamanca, 2002.
- FRÄNKEL (1942) = Hermann Fränkel, “Zeno of Elea’s Attacks on Plurality,” *The American Journal of Philology* 63/2 (1942), pp. 1-25, 193-206.
- FRIEDMAN (2002) = Russell L. Friedman, “The *Sentences* Commentary, 1250-1320. General Trends, The Impact of the Religious Orders, and the Test Case of Predestination,” in *Mediaeval Commentaries on the Sentences of Peter Lombard*, vol. 1, ed. G. R. Evans, Leiden-Boston-Cologne, Brill, 2002, pp. 41-128.
- FRIEDMAN (2013) = Russell L. Friedman, *Intellectual traditions at the medieval university : the use of philosophical psychology in Trinitarian theology among the Franciscans and Dominicans, 1250-1350* (Studien und Texte zur Geistesgeschichte des Mittelalters, 108), vol. 1, Leiden – Boston, Brill, 2013.
- FUCHS (1913) = A. F. Fuchs, (*Necrologia*) *Dioecesis Pataviensis*, (Monumenta Germaniae Historicae, Necrologia Germaniae, 5), Berlin, 1913.
- FURLEY (1967) = David J. Furley, *Two Studies In The Greek Atomists*, New Jersey, 1967.
- GLORIEUX (1968) = Palemon Glorieux, « L’enseignement au Moyen Âge: techniques et méthodes en usage à la Faculté de Théologie de Paris au XIIIe siècle », in *Archives d’Histoire Doctrinale et Littéraire du Moyen Âge* 43 (1968), pp. 65-186.
- GRAHAM (2010) = *The Texts of Early Greek Philosophy, The Complete Fragments and Selected Testimonies of the Major Presocratics*, part I, edited and translated by Daniel W. Graham, Cambridge, Cambridge University Press, 2010.
- GRANT (1978) = Edward Grant, “Scientific Thought in Fourteenth-Century Paris: Jean Buridan and Nicole Oresme”, in *Machaut’s World: Science and Art in the Fourteenth Century*, ed. M. P. COSMAN, B. CHANDLER (Annals of the New York Academy of Sciences, 314), New York, 1978, pp. 105-127
- GRELLARD (2004) = Christophe Grellard, “Les présupposés méthodologiques de l’atomisme: la théorie du continu chez Nicolas d’Autrécourt et Nicolas Bonet,” dans Christophe Grellard (éd.), *Méthodes et statut des sciences à la fin du Moyen Âge*, Lille, Presses Universitaires du Septentrion, 2004, pp. 181-199.
- GRELLARD (2005) = Christophe Grellard, *Croire et savoir. Les principes de la connaissance selon Nicolas d’Autrécourt*, Paris, Vrin, 2005.
- GRELLARD (2009) = Christophe Grellard, “Nicholas of Autrecourt’s Atomistic Physics,” Christophe Grellard, Aurélien Robert (eds.), *Atomism in Late Medieval Philosophy and Theology*, Leiden – Boston, Brill, pp. 107-126.
- GRELLARD (2011) = Christophe Grellard, “Thought Experiments in Late Medieval Debates on Atomism,” in Katerina Ierodiakonou, Sophie Roux (eds.), *Thought Experiments in Methodological and Historical Contexts* (History of Science and Medicine Library, 19), Leiden, Brill, 2011, pp. 65-82.
- GUTAS (1994) = Dimitri Gutas, “Pre-Plotinian Philosophy in Arabic (Other than Platonism and Aristotelianism): A Review of the Sources,” in *Aufstieg und Niedergang der römischen Welt* II.36.7, 4939-4973.
- GUTAS (1998) = Dimitri Gutas, *Greek Thought, Arabic Culture. The Graeco-Arabic Translation Movement in Baghdad and Early ‘Abbāsīd Society (2nd - 4th/8th-10th centuries)*, London/New-York, Routledge ,1998 (repr. 1999).
- GUTAS (2007) = Dimitri Gutas, “Foreword,” in Richard M. Frank, *Early Islamic Theology: The Mu‘tazilites and al-Ash‘arī* (Texts and Studies on the Development and History of Kalām, vol. II), edited by Dimitri Gutas, London-New-York, Routledge, 2007, pp. vii-x.

- GUTAS (2014) = Dimitri Gutas, *Avicenna and the Aristotelian Tradition. Introduction to Reading Avicenna's Philosophical Works*, Second, Revised and Enlarged Edition, Including an Inventory of Avicenna's Authentic Works, Leiden, Brill, 2014.
- HALLAMAA (2005) = Olli Hallamaa, *Science in theology: studies in the interaction between late medieval natural philosophy, logic and theology*, Helsinki, Diss. University of Helsinki, 2005.
- HASSE (2020) = Dag Nikolaus Hasse, "Influence of Arabic and Islamic Philosophy on the Latin West," *The Stanford Encyclopedia of Philosophy* (Spring 2020 Edition), ed. Edward N. Zalta, URL = <<https://plato.stanford.edu/archives/spr2020/entries/arabic-islamic-influence/>>.
- HASSELHOFF (2004) = Görge K. Hasselhoff, *Dicit Rabbi Moyses. Studien zum Bild von Moses Maimonides im lateinischen Westen vom 13. bis zum 15. Jahrhundert*, Würzburg, Königshausen und Neumann Verlag, 2004.
- HEIDEL (1940) = William Arthur Heidel, "The Pythagoreans and Greek Mathematics," *American Journal of Philology* 61 (1940), pp. 1-33.
- HENNINGER (2008) = Mark G. Henninger, SJ, "Introduction," in Henry of Harclay, *Ordinary Questions*, ed. Mark G. Henninger, English translation by Raymond Edwards and Mark G. Henninger (Auctores Britannici medii aevi, 17-18), Oxford, Oxford University Press, 2008, pp. xvii-lviii.
https://scholarworks.umass.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=3216&context=dissertations_1
- HUGHES (1983) = Barnabas Hughes, "Franciscans and Mathematics," *Archivum Franciscanum Historicum* 76 (1983), pp. 98-128.
- IERODIAKONOU/ROUX (2011) = *Thought Experiments in Methodological and Historical Contexts* (History of Science and Medicine Library, 19), Leiden, Brill, 2011.
- IVRY (2016) = Alfred L. Ivry, *Maimonides' "Guide of the Perplexed". A Philosophical Guide*, Chicago, The University of Chicago Press, 2016.
- JAKI (1985) = Stanley L. Jaki, *Uneasy Genius: The Life And Work Of Pierre Duhem*, Dordrecht: Martinus Nijhoff, 1985.
- JUNG (2011) = Elżbieta Jung, "Intension and Remission of Forms", in *Encyclopedia of Medieval Philosophy. Philosophy between 500 and 1500*, ed. Henrik Lagerlund, vol. A-L, Heidelberg-London-New York 2011, pp. 551-554.
- KALUZA (1988) = Z. Kaluza, *Les querelles doctrinales à Paris: nominalistes et réalistes aux confins du XIV. et du XV. siècles* (Quodlibet, 2), Bergamo 1988.
- KALUZA (1991) = Z. Kaluza, "Serbi un sasso il nome: une inscription de San Gimignano et la rencontre entre Bernard d'Arezzo et Nicolas d'Autrecourt", in *Historia Philosophiae Medii Aevi*, I, ed. B. Mojsisch, O. Pluta, Amsterdam 1991, pp. 437-466.
- KEELE/PELLETIER (2021) = Rondo Keele, Jenny Pelletier, "Walter Chatton," in *The Stanford Encyclopedia of Philosophy* (Spring 2021 Edition), ed. Edward N. Zalta, URL = <<https://plato.stanford.edu/archives/spr2021/entries/walter-chatton/>>.
- KENYON (1994) = Ralph E. Kenyon, "Atomism and infinite divisibility," Phd, University of Massachusetts, available online:
- KINK (1854) = R. Kink, *Geschichte der kaiserlichen Universität zu Wien*, Vienna, 1854, vol. 2.

- KIRSCHNER (2000) = Stefan Kirschner, "Oresme's Concepts of Place, Space, and Time in His Commentary on Aristotle's *Physics*," *Oriens – Occidens. Sciences, Mathématiques et Philosophie de l'Antiquité à l'Âge classique* 3 (2000), pp. 145–179.
- KONSTAN (2020) = David Konstan, "Atomism," in *The Oxford Handbook of Epicurus and Epicureanism*, ed. Phillip Mitsis, Oxford, Oxford University Press, 2020, pp. 245-327.
- KRAEMER (1986) = Joel L. Kraemer, *Humanism in the Renaissance of Islam: The Cultural Revival During the Buyid Age*, Leiden, Brill, 1986.
- KREZMANN (1984) = Norman Kretzmann, "Adam Wodeham's Anti-Aristotelian Anti-Atomism," *History of Philosophy Quarterly*, vol. 1, n. 4, 1984, pp. 381-398.
- KREZMANN-KENNY-PINBORG-STUMP (1982)= Norman Kretzmann, Anthony Kenny, Jan Pinborg, Eleonore Stump (eds.), *The Cambridge History of Later Medieval Philosophy From the Rediscovery of Aristotle to the Disintegration of Scholasticism, 1100-1600*, Cambridge, Cambridge University Press, 1982.
- LANG (1992) = Helen S. Lang, *Aristotle's Physics and Its Medieval Varieties*, SUNY Press, 1992.
- LAPPE (1908) = Josef Lappe, *Nicolaus von Autrecourt : sein Leben, seine Philosophie, seine Schriften*, Münster, 1908.
- LASSWITZ (1890) = Kurd Lasswitz, *Geschichte der Atomistik von Mittelalter bis Newton*, 2 vol., Hamburg-Leipzig, Verlag von Leopold Voss, 1890.
- LAWN (1993) = B. Lawn, *The Rise and Decline of the Scholastic 'quaestio disputata', With Special Emphasis on its Use in the Teaching of Medicine and Science* (Education and Society in the Middle Ages and Renaissance, 2), Leiden-New York-Cologne, 1993.
- LAZARI-SCHABEL (2014) = Elpida Lazari, Chris Schabel, "Cosmology and Theology in Gerard of Siena's Question on the Empyrean Heaven", *Recherches de Théologie et Philosophie Médiévales* 81/1 (2014), pp. 95-135.
- LEFF (1958) = Gordon Leff, *Medieval Thought from Saint Augustine to Ockham*, London, Pelican Books, 1958.
- LEWIS (2003) = Neil Lewis, "Space and Time," in Thomas Williams (ed.), *The Cambridge Companion to Duns Scotus*, Cambridge, Cambridge University Press, 2003, pp. 69-99.
- LOHR (1965) = Charles H. Lohr, "Logica Algazelis: Introduction and Critical Text," *Traditio* 21 (1965), pp. 223-290.
- LONG (1972) = R. James Long, "The Science of Theology According to Richard Fishacre: Edition of the Prologue to His Commentary on the Sentences", *Mediaeval Studies* 34 (1972), pp. 71-98.
- LUKÁCS (2014) = Edit Anna Lukács, „Die Meditationes von Thomas Bradwardine“, in *MIÖG*, 122 (2014), pp. 301-328.
- LUKÁCS (2016) = E. A. Lukács, "Some further theological disputations at Vienna in the fifteenth century", in *Bulletin de Philosophie Médiévale* 58 (2016), pp. 325-353.
- LUKÁCS (forthcoming) = E.A. Lukács, "The University of Vienna as a New Intellectual Tradition without the Arabic (Paul of Gelria, *Sentences* I, principium) ", forthcoming.
- LÜTHY, MURDOCH, NEWMAN (2001) = Cristoph Lüthy, John E. Murdoch, William R. Newman, (eds.), *Late Medieval and Early Modern Corpuscular Matter Theories*, Leiden – Boston – Köln, Brill, 2001.
- MAIER (1945) = Anneliese Maier, "Das Problem des Kontinuums in der Philosophie des 13. und 14. Jahrhunderts," *Antonianum* 20 (1945), pp. 331-368.

- MAIER (1947) = Anneliese Maier, "Diskussionen über das aktuell Unendliche in der ersten Hälfte des 14. Jahrhunderts," *Divus Thomas* 24 (1947), pp. 147-166, 317-337 (reprinted in A. Maier, *Augehendes Mittelalter*, I, Rome, 1964, pp. 41-85, pp. 460-462).
- MAIER (1958) = Anneliese Maier, "Zu einigen Sentenzkommentaren des 14. Jahrhunderts," *Archivum Franciscanum Historicum* 51 (1958), pp. 369-393 (reprinted in Anneliese Maier, *Augehendes Mittelalter*, vol. 1, Rome, 1964, pp. 265-305, addenda at pp. 482-485).
- MAIER (1964) = Anneliese Maier, *Augehendes Mittelalter*, I, Rome, 1964.
- MAIER (1968) = Anneliese Maier, *Zwei Grundprobleme der Scolastischen Naturphilosophie*, Rome, 1968.
- MAIER (1977) = Anneliese Maier, *Die Vorläufer Galileis im 14. Jahrhundert*, Rome, 1977.
- MAIERÙ (1991) = Alfonso Maierù, "Anneliese Maier e la filosofia della natura tardoscolastica," in Ruedi Imbach, Alfonso Maierù (eds.), *Gli studi di filosofia medievale fra otto e novecento. Contributo a un bilancio storiografico. Atti del convegno internazionale Roma, 21-23 settembre 1989*, Rome, Edizioni di storia e letteratura, 1991, pp. 303-330.
- MCGINNIS (2009) = Jon McGinnis, "Translator's Introduction," in Avicenna, *The Physics of The Healing*, J. McGinnis (ed. and trans.), 2 volumes, Provo, UT: Brigham Young University Press, 2009, pp. xxi-xxxii.
- MCGINNIS (2018) = Jon McGinnis, "Arabic and Islamic Natural Philosophy and Natural Science," *The Stanford Encyclopedia of Philosophy* (Winter 2018 Edition), ed. Edward N. Zalta, URL = <<https://plato.stanford.edu/archives/win2018/entries/arabic-islamic-natural/>>.
- MILLER (1982) = Fred D. Miller, Jr., "Aristotle against the Atomists," in *Infinity and Continuity in Ancient and Medieval Thought*, ed. Norman Kretzmann, Ithaca-London, Cornell University Press, pp. 87-111.
- MOODY (1966) = Ernest A. Moody, "The Medieval Contribution to Logic," in *Studium Generale* 19 (1966), pp. 443-452, repr. in Ernest A. Moody, *Studies in Medieval Philosophy*, Berkeley, 1975, pp. 371-392.
- MOODY (1975) = Ernest A. Moody, *Studies in medieval philosophy, science, and logic: collected papers 1933 – 1969* (Publications of the Center for medieval and renaissance studies, 7), Berkeley, 1975.
- MURDOCH (1878) = John E. Murdoch, "Subtilitates Anglicanae in Fourteenth-Century Paris: John of Mirecourt and Peter Ceffons", in *Machaut's World: Science and Art in the Fourteenth Century*, ed. M. P. Cosman, B. Chandler (Annals of the New York Academy of Sciences, 314), New York, 1978.
- MURDOCH (1960) = John E. Murdoch, "Thomas Bradwardine: Geometry and the Continuum in the Fourteenth Century," in *Actes du IXe Congrès International d'Histoire des Sciences, Barcelona-Madrid, 1960*.
- MURDOCH (1962) = John E. Murdoch, *Rationes Mathematicae: Un Aspect du Rapport des Mathématiques et de la Philosophie au Moyen Âge*, Paris, 1962.
- MURDOCH (1964) = John E. Murdoch, "Superposition, Congruence and Continuity in the Middle Ages," in *L'aventure de la science. Mélanges Alexandre Koyré*, 2 vols., Paris, 1964, vol. 1, pp. 416-441.
- MURDOCH (1969) = John E. Murdoch, "Mathesis in philosophiam scholasticam introducta: The Rise and Development of the Application of Mathematics in Fourteenth-Century Philosophy and Theology" in *Arts Libéraux et Philosophie au Moyen Âge: Actes du Quatrième Congrès International de Philosophie Médiévale, Université de Montréal, 27 août-2 septembre 1967*, Montréal-Paris, 1969, pp. 216-265.
- MURDOCH (1974a) = John E. Murdoch, "Atomism," in Edward Grant (ed.), *A Source Book in Medieval Science* (Source Books in the History of the Sciences), Cambridge (Mass.), Harvard University Press, 1974, pp. 312-324.

- MURDOCH (1974b) = John E. Murdoch, "Logic," in Edward Grant (ed.), *A Source Book in Medieval Science* (Source Books in the History of the Sciences), Cambridge (Mass.), Harvard University Press, 1974, pp. 77-89.
- Murdoch (1974c) = John E. Murdoch, "Naissance et développement de l'atomisme au bas Moyen Âge latin," in *La Science de la nature: Théories et pratiques* (Cahiers d'études médiévales,2), ed. Guy H. Allard, Jacques E.Ménard, Montréal, 1974, pp. 11-32.
- MURDOCH (1975) = John E. Murdoch, "From Social into Intellectual Factors: An Aspect of the Unitary Character of Late Medieval Learning," in *The Cultural Context of Medieval Learning. Proceedings of the First International Colloquium on Philosophy, Science, and Theology in the Middle Ages — September 1973*, ed. J. E. Murdoch, E. D. Sylla (Dordrecht, 1975), pp. 271-348.
- MURDOCH (1981) = John E. Murdoch, "Henry of Harclay and the infinite," in Maierù, A. et alii (eds.), *Studi sul XIV secolo in memoria di Anneliese Maier*, Roma, *Storia e Letteratura*, 1981, pp. 219-261.
- MURDOCH (1982a) = John E. Murdoch, "The Analytic Character of Late Medieval Learning: Natural Philosophy without Nature," in Lawrence D. Roberts (ed.), *Approaches to Nature in the Middle Ages*, Binghamton, Center for Medieval & Renaissance Texts & Studies, 1982, pp. 171-213.
- MURDOCH (1982b) = John E. Murdoch, "William of Ockham and the logic of infinity and continuity," in *Infinity and Continuity in Ancient and Medieval Thought*, ed. N. Kretzmann, New-York, 1982, pp. 165-206.
- MURDOCH (1982c) = John E. Murdoch, "Infinity and continuity," in Norman Kretzmann et alii (eds.), *The Cambridge history of later medieval philosophy*, Cambridge, Cambridge University Press, 1982, pp. 564-591.
- MURDOCH (1984) = John E. Murdoch, "Atomism and Motion in the Fourteenth Century," in Everett Mendelsohn (ed.), *Transformations and Tradition in the Sciences. Essays in honour of I. Bernard Cohen*, Cambridge, Cambridge University Press, pp. 45-66.
- MURDOCH (1987) = John E. Murdoch, "Thomas Bradwardine: Mathematics and Continuity in the Fourteenth Century," in E. Grant, John E. Murdoch (eds.), *Mathematics and its Applications to Science and Natural Philosophy in the Middle Ages*, New-York, Cambridge University Press, 1987, pp. 103-137.
- MURDOCH (1989) = John E. Murdoch, "The Involvement of Logic in Late Medieval Natural Philosophy," in *Studies in Medieval Natural Philosophy*, ed. S. Caroti (Biblioteca di Nuncius, studi e testi, 1), Firenze, 1989, pp. 3-28.
- MURDOCH (1999) = John E. Murdoch, "Aristotle on Democritus's argument against infinite divisibility in *De generatione et corruptione*, book I, chapter 2," J.M.M.H. Thijssen, H.G.A. Braakhuis (eds.), *The Commentary Tradition on Aristotle's De generatione et corruptione: Ancient, Medieval, and Early Modern*, Turnhout, Brepols, 1999.
- MURDOCH (2001) = John E. Murdoch, "The Medieval and Renaissance Tradition of "minima naturalia"" , in Cristoph Lüthy, John E. Murdoch, William R. Newman, (eds.), *Late Medieval and Early Modern Corpuscular Matter Theories*, Leiden – Boston – Köln, Brill, 2001., pp. 91-131.
- MURDOCH (2009) = John E. Murdoch, "Beyond Aristotle: Indivisibles and Infinite Divisibility in the Later Middle Ages," in Christophe Grellard, Aurélien Robert (eds.), *Atomism in Late Medieval Philosophy and Theology*, Leiden – Boston, Brill, pp. 15-39.
- MURDOCH-SYLLA (1981) = John E. Murdoch, Edith Dudley Sylla, "Anneliese Maier and the history of medieval science," in Alfonso Maierù, Agostino Paravicini Bagliani (eds.), *Studi sul XIV secolo in memoria di Anneliese Maier*, Rome, 1981.

- MURDOCH/SYNAN (1966) = John E. Murdoch, Edward E. Synan, “Two questions on the continuum: Walter Chatton (?), O.F.M. and Adam Wodeham, O.F.M.,” *Franciscan Studies* 26 (1966), pp. 212-288.
- NANNINI (2013) = A. NANNINI, *La metafisica di Giovanni da Ripa. Le distinziones 2, 3 e 8 del Commento Sentenziario: edizione del testo e studio dottrinale (2 voll.), Vol. I: studio dottrinale*, Unpublished PhD, Salerno 2013.
- NUCHELMANS (1993) = Gabriel Nuchelmans, “On the Fourfold Root of the Argumentum Ad Hominem”, Erik C. W. Krabbe, Renee J. Dalitz and Pier A. Smit (eds.), *Empirical Logic and Public Debate*, Amsterdam, Rodopi, pp. 37–47.
- OBERMAN (1960) = Heiko Augustinus Oberman, “Some Notes on the Theology of Nominalism with attention to its relation to the Renaissance,” *The Harvard Theological Review* 53 (1960), pp. 47-76.
- OBERMAN (1963) = Heiko Augustinus Oberman, *The Harvest of Medieval Theology: Gabriel Biel and Late Medieval Nominalism*, Cambridge, Mass., Harvard University Press, 1963.
- OWEN (1957) = Gwilym Ellis Lane Owen, “Zeno and the Mathematicians,” in *Proceedings of the Aristotelian Society* 58 (1957), pp. 199-222.
- PABST (1994) = Bernhard Pabst, *Atomentheorien des lateinischen Mittelalters*, Darmstadt, Wissenschaftliche Buchgesellschaft, 1994.
- PALMER (2020) = John Palmer, "Parmenides", *The Stanford Encyclopedia of Philosophy* (Winter 2020 Edition), Edward N. Zalta (ed.), URL = <<https://plato.stanford.edu/archives/win2020/entries/parmenides/>>.
- PASNAU (2011) = Robert Pasnau, *Metaphysical Themes 1274-1671*, Oxford, 2011.
- PECK/SCHABEL (2015) = John W. Peck, Christopher Schabel, “James of Metz and the Dominican Tradition on the Eternity of the World, ca. 1300,” *Medioevo. Rivista di Storia della Filosofia Medievale* 40 (2015), pp. 265-330.
- PELSTER (1924) = Franz Pelster, “Heinrich von Harclay, Kanzler von Oxford, und seine Quastionen,” in *Miscellanea Francesco Ehrle*, Rome, Biblioteca Apostolica Vaticana, 1924, pp. 307-356.
- PERINI (1968) = Leandro Perini, *L'inventario dei codici di S. Maria del Carmine di Firenze nel 1461*, Arti grafiche Panetto & Petrelli, 1968.
- PINES (1936) = , Schlomo Pines, *Beiträge zur islamischen Atomenlehre*, Berlin, Heine, 1936.
- PINES (1971) = Shlomo Pines, “An Early Meaning of the Term Mutakallim,” *Israel Oriental Studies* 1 (1971), pp. 224-220, (reprinted in *Studies in the History of Arabic Philosophy* (Collected Works III), ed. Sarah Stroumsa, Jerusalem, 1996, pp. 62-78).
- PODKOŃSKI (2006) = Robert Podkoński, “Al-Ghazali's 'Metaphysics' as a Source of Anti-Atomistic Proofs in John Duns Scotus's *Sentences* Commentary,” in Andreas Speer (ed.), *Wissen über Grenzen: arabisches Wissen und lateinisches Mittelalter*, Berlin, Walter de Gruyter GmbH, 2006, pp. 612-625.
- PYLE (1997) = Andrew Pyle, *Atomism and its critics. From Democritus to Newton*, Bristol, Thoemmes Press, 1997.
- RAVEN (1948) = John E. Raven, *Pythagoreans and Eleatics*, Cambridge, Cambridge University Press, 1948.
- RENAN (1852) = Ernest Renan, *Averroès et l'Averroïsme: Essai historique*, Paris, 1852.
- ROBERT (2009) = Aurélien Robert, “William Crathorn's Mereotopological Atomism,” in Cristophe Grellard, Aurélien Robert (eds.), *Atomism in Late Medieval Philosophy and Theology*, Leiden – Boston, Brill, pp. 127-162.
- ROBERT (2010) = Aurélien Robert, “Atomisme et géométrie à Oxford au XIVe siècle,” in Sabine Rommevaux (ed.), *Mathématiques et connaissance du monde réel avant Galilée*, Montreuil, Omniscience, 2010, pp. 17-86.

- Robert (2011) = Aurélien Robert, "Atomism," in in *Encyclopedia of Medieval Philosophy. Philosophy between 500 and 1500*, ed. Henrik Lagerlund, vol. A-L, Heidelberg-London-New York 2011, pp. 122-124.
- ROBERT (2012) = Aurélien Robert, "Le vide, le lieu et l'espace chez quelques atomistes du XIVe siècle," in *La nature et le vide dans la physique médiévale. Études dédiées à Edward Grant*, ed. J. Biard and S. Rommevaux (Turnhout, 2012), pp. 67–98.
- ROBERT (2019) = Aurélien Robert, "Théologie de la création et mathématiques à la fin du Moyen Âge : le *De macrocosmo* de Marco Trevisano et son contexte," *Annuaire de l'École pratique des hautes études (EPHE)* 126 (2019), pp. 305-316.
- Robert (2021) = Aurélien Robert, "Atomism," in Richard Cross, JT Paasch (eds.), *The Routledge Companion to Medieval Philosophy*, New-York, Routledge, 2021, pp. 184-193.
- ROSS (1936) = W. D. Ross, "Introduction" in *Aristotle's Physics, A Revised Text with Introduction and Commentary* by W. D. Ross, Oxford, Clarendon Press, 1936.
- RUDAVSKY (1985) = Tamar M. Rudavsky (ed.), *Divine Omniscience and Omnipotence in Medieval Philosophy: Islamic, Jewish and Christian Perspectives*, Dordrecht, Springer, 1985.
- RUDAVSKY (2010) = Tamar Rudavsky, *Maimonides*, Blackwell-Wiley Press, 2010.
- RUDOLPH-HANSBERGER-ADAMSON (2017) = Ulrich Rudolph, Rotraud Hansberger, and Peter Adamson (eds.), *Philosophy in the Islamic World, Volume 1: 8th-10th Centuries* (Handbook of Oriental Studies/Handbuch der Orientalistik: Section One: The Near and Middle East, 115/1), English translation by Rotraud Hansberger, Leiden-Boston, Brill, 2017 (English version of *Philosophie in der islamischen Welt. Band 1: 8-10. Jahrhundert*, ed. Ulrich Rudolph, with the assistance of Renate Würsch, Basel, 2012).
- RUELLO (1990) = F. RUELLO, *La pensée de Jean de Ripa O.F.M. (XIVe siècle). Immensité divine et connaissance théologique* (Vestigia, 6), Fribourg, 1990.
- SABRA (2006) = Abdelhamid I. Sabra, "Kalām Atomism as an Alternative Philosophy to Hellenizing *Falsafa*," in *Arabic Theology, Arabic Philosophy: From the Many to the One: Essays in Honor of Richard M. Frank*, ed. James E. Montgomery, Leuven-Dudley, Peeters, 2006, pp. 199-272.
- SABRA (2009) = Abdelhamid I. Sabra, "The Simple Ontology of Kalām Atomism: An Outline," *Early Science and Medicine* 14, no. 1/3, 2009, pp. 68–78.
- SCHABEL (2000) = Chris Schabel, "Place, Space, and the Physics of Grace in Auriol's *Sentences* Commentary", *Vivarium* 38/1 (2000), pp. 117-161.
- SCHABEL (2005) = Chris Schabel, "Haec Ille: Citation, Quotation, and Plagiarism in 14th Century Scholasticism," in Ioannis Taifacos (ed.), *The Origins of European Scholarship. The Cyprus Millenium International Conference*, Stuttgart, Franz Steiner Verlag, 2005, pp. 163- 175.
- SCHABEL (2006) = Chris Schabel, "The sentences commentary of Gerardus Odonis, OFM," *Bulletin de philosophie médiévale* 46 (2004), pp. 115-161.
- SCHABEL (2009) = Chris Schabel, "Gerald Odonis on the Plurality of Worlds," *Vivarium* 47/2-3 (2009), pp. 331-347.
- SCHABEL (2010) = Chris Schabel, "Reshaping The Genre: Literary Trends In Philosophical Theology In The Fourteenth Century", in *Crossing Boundaries at Medieval Universities*, ed. S. E. Young (Education and Society in the Middle Ages and Renaissance, 36), Leiden 2010, pp. 51-84.

- SCHABEL (2011a) = Chris Schabel, "Gerard Odonis," in *Encyclopedia of Medieval Philosophy: Philosophy between 500 and 1500*, ed. H. Lagerlund, Heidelberg, Springer, 2011, pp. 399a-402a.
- SCHABEL (2011b) = Chris Schabel, "The Reception of Peter Auriol's Doctrine of Place, with Editions of Questions by Landulph Caracciolo and Gerard of Siena," in *Représentations et conceptions de l'espace dans la culture médiévale. Repräsentationsformen und Konzeptionen des Raums in der Kultur des Mittelalters: Colloque Fribourgeois 2009*, ed. T. Suarez-Nani and M. Rohde, Berlin, 2011, pp. 147-192.
- SCHABEL (2014) = Chris Schabel, "Francesc Marbres, a.k.a. Iohannes Canonicus", *Bulletin de philosophie médiévale* 56 (2014), pp. 195-200.
- SCHABEL (2017) = Christopher Schabel, "Flowcharts, Diagrams, and Missing Links: Landolfo Caracciolo vs. Henry of Harclay on Indivisibles," in William Duba, Russell Friedman, and Christopher Schabel (eds.), *Studies in later Medieval intellectual history in honor of William J. Courtenay* (Recherches de théologie et philosophie médiévales. Bibliotheca, 14), Leuven, 2017, pp. 257-284.
- SCHÖCK (2016) = Cornelia Schöck, "Jahm b. Şafwān (d. 128/745–6) and the 'Jahmiyya' and Dirār b. 'Amr (d. 200/815)," in *The Oxford Handbook of Islamic Theology*, ed. Sabine Schmidtke, New York, Oxford University Press, 2016, pp. 55–80.
- ŞENOCAK (2008) = N. Şenocak, "The Franciscan *studium generale*: A New Interpretation," in *Philosophy and Theology in the 'Studia' of the Religious Orders and at Papal and Royal Courts*, ed. K. Emery, Jr., W.J. Courtenay, and S.M. Metzger, Turnhout, Brepols, 2008, pp. 221-236.
- SHAKI (1981) = Mansour Shaki, „The Denkard Account of the History of the Zoroastrian Scriptures,” *Archív Orientální* 49 (1981), pp. 114-125.
- SHANK (1988) = Michael H. Shank, *Unless You Believe, You Shall Not Understand: Logic, University, and Society in Late Medieval Vienna* (Princeton Legacy Library, 904), Princeton, 1988, pp. 34-54, 205-210.
- SKJÆRVØ (1989) = Prods Oktor Skjærvø, „Bardesanes,” in *Encyclopædia Iranica*, Vol. III, Fasc. 7-8, London, 1989, pp. 780-785.
- SOLÈRE (2000) = Jean-Luc Solère, «Plus ou moins: le vocabulaire de la latitude des forme"», in *L'élaboration du vocabulaire philosophique au Moyen Âge: actes du colloque international de Louvain-la-Neuve et Leuven, 2-14 septembre 1998*, ed. J. Hamesse, C. Steel (Rencontres de philosophie médiévale, 8), Turnhout 2000, pp. 437-488.
- SOLÈRE (2003) = J.-L. SOLERE, "Les degrés de forme selon Henri de Gand (Quodl. IV, q. 15)", in *Henry of Ghent and the Transformation of Scholastic Thought. Studies in Memory of Jos Decorte*, ed. G. GULDENTOPS, C. STEEL, Leuven 2003, pp. 127-156.
- SOLÈRE (2013) = Jean-Luc Solère, "Scotus Geometres: The Longevity of Duns Scotus' Geometric Arguments against Indivisibilism," in Dreyer, M., Mehl, E., Vollet, M. (eds.), *Scotism through the Centuries: Proceedings of "The Quadruple Congress" on John Duns Scotus*, vol. 4, St Bonaventure, New York, 2013, pp. 139-154.
- SORABJI (1983) = Richard Sorabji, *Time, Creation, and the Continuum: Theories in Antiquity and the Early Middle Ages*, London, Duckworth, 1983.
- SORABJI (2002) = Richard Sorabji, "Latitude of Forms in Ancient Philosophy", in *The Dynamics of Aristotelian Natural Philosophy from Antiquity to the Seventeenth Century*, ed. C. LEIJENHORST, C. LÜTHY, J. M. M. H. THIJSSSEN, Leiden-Boston-Köln 2002, pp. 57-65.
- STENECK (1977) = N. H. STENECK, *Science and Creation in the Middle Ages: Henry of Langenstein (d. 1397) on Genesis*, Notre Dame-London, 1977.

- SYLLA (1973) = Edith Dudley Sylla, "Medieval Concepts of the Latitude of Forms: The Oxford Calculators", in *Archives d'histoire doctrinale et littéraire du moyen age* 40 (1973), pp. 223-283.
- SYLLA (1991) = Edith Dudley Sylla, *Oxford Calculators and the Mathematics of Motion, 1320-1350*, New York-London, 1991.
- SYLLA (1997) = Edith Dudley Sylla, "Thomas Bradwardine's De continuo and the structure of fourteenth-century learning," in *Texts and Contexts in Ancient and Medieval Science. Studies on the Occasion of John E. Murdoch's Seventieth Birthday*, Leiden, Brill, 1997, pp. 148-186.
- SYLLA (1998) = Edith Dudley Sylla, "God and the Continuum in the Later Middle Ages: The Relations of Philosophy to Theology, Logic, and Mathematics," in Jan A. Aertsen, Andreas Speer (eds.), *Was ist Philosophie im Mittelalter?: Akten des X. Internationalen Kongresses für Mittelalterliche Philosophie der Société Internationale pour l'Etude de la Philosophie Médiévale, 25. bis 30. August 1997 in Erfurt / Qu'est-ce que la philosophie au moyen âge?* (Miscellanea Mediaevalia, 26), Berlin, De Gruyter, 1998, pp. 791-797
- SYLLA (2020a) = Edith Dudley Sylla, "Infinity and Continuity: Thomas Bradwardine and His Contemporaries," in Stewart Shapiro, Geoffrey Hellman (eds.), *The History of Continua: Philosophical and Mathematical Perspectives*, Oxford, Oxford University Press, 2020.
- SYLLA (2020b) = Edith Dudley Sylla, "Logic and Mathematics: The Oxford Calculators," in Suzanne Conklin Akbari, James Simpson (eds.), *The Oxford Handbook of Chaucer*, Oxford, Oxford University Press, 2020, pp. 456-473.
- TANNERY (1887) = Paul Tannery, *Pour l'histoire de la Science Hellène*, Paris, Gauthier-Villars, 1887.
- TELLENBACH (1961) = *Repertorium Germanicum: Verzeichnis der in den päpstlichen Registern und Kameralakten vorkommenden Personen, Kirchen und Orte des Deutschen Reiches, seiner Diözesen und Territorien vom Beginn des Schismas bis zur Reformation*, ed. G. Tellenbach, vol. 2, 1, Berlin, 1961.
- THAKKAR (2009) = Mark Thakkar, "Mathematics in fourteenth-century theology," in Eleanor Robson, Jacqueline Stedall (eds.), *The Oxford Handbook of the History of Mathematics*, Oxford, Oxford University Press, 2009, pp. 619-638.
- THIJSSSEN (1984) = Johannes M. M. H. Thijssen, "Roger Bacon (1214-1292/1297): a neglected source in the medieval continuum debate," *Archives Internationales d'Histoire des Sciences* 34 (1984), pp. 24-34.
- THORNDIKE-KIBRE (1963) = Lynn Thorndike, Pearl Kibre, *A catalogue of incipits of mediaeval scientific writings in Latin*, revised edition, London, Mediaeval Academy of America, 1963.
- TRAPP (1956) = Damasus Trapp, "Augustinian Theology of the 14th Century: Notes on Editions, Marginalia, Opinions and Book-Lore", in *Augustiniana* 6 (1956), pp. 146-274.
- UIBLEIN (1964) = Paul Uiblein, „Johann Stadel von Russbach. Ein Klosterneuburger Chorherr an der Wiener Universität“, in *Jahrbuch des Stiftes Klosterneuburg* NF4 (1964), pp. 7-29, reprinted in P. UIBLEIN, *Die Universität Wien im Mittelalter. Beiträge und Forschungen* (Schriftenreihe des Universitätsarchivs, 11), Vienna 1999, pp. 207-232.
- UIBLEIN (1971) = Paul Uiblein, „Zum Katalog der datierten Handschriften in lateinischer Schrift in Österreich“, *Scriptorium* 25 (1971), pp. 84-96.
- UIBLEIN (1987) = P. UIBLEIN, *Mittelalterliches Studium an der Wiener Artistenfakultät: Kommentar zu den Acta Facultatis artium Universitatis Vindobonensis 1385-1416* (Schriftenreihe des Universitätsarchivs, 4), Vienna, 1987.

- UIBLEIN (1999) = Paul Uiblein, „Johann Stadel von Rußbach. Ein Klosterneuburger Chorherr an der Wiener Universität“, in P. Uiblein, *Die Universität Wien im Mittelalter. Beiträge und Forschungen* (Schriftenreihe des Universitätsarchivs, Universität Wien 11), Wien 1999, pp. 207-232.
- UNTERKIRCHER (1969) = F. Unterkircher, *Die datierten Handschriften der Österreichischen Nationalbibliothek bis zum Jahre 1400* (Katalog der datierten Handschriften in lateinischer Schrift in Österreich, 1), Vienna, 1969.
- VAN ESS (1987) = Josef van Ess, “Mu‘tazilah,” in *Encyclopaedia of Religion*, ed. Mircea Eliade, New York, Macmillan, 1987, pp. 220-229.
- VAN ESS (2017a) = Josef van Ess, *Theology and Society in the Second and Third Centuries of the Hijra. A History of Religious Thought in Early Islam* (Handbook of Oriental Studies/Handbuch der Orientalistik: Section One: The Near and Middle East, 116/1, vol. 1), translated from German by John O’Kane, Leiden-Boston, Brill, 2017 (original: Josef van Ess, *Theologie und Gessellschaft im 2. und 3. Jahrhundert Hidschra. Eine Geschichte des religiösen Denkens im frühen Islam*, Berlin-Boston, Walter de Gruyter GmbH, 1991).
- VAN ESS (2017b) = Josef van Ess, *Theology and Society in the Second and Third Centuries of the Hijra. A History of Religious Thought in Early Islam* (Handbook of Oriental Studies/Handbuch der Orientalistik: Section One: The Near and Middle East, 116/1, vol. 2), translated from German by John O’Kane, Leiden-Boston, Brill, 2017 (original: Josef van Ess, *Theologie und Gessellschaft im 2. und 3. Jahrhundert Hidschra. Eine Geschichte des religiösen Denkens im frühen Islam*, Berlin-Boston, Walter de Gruyter GmbH, 1992).
- VAN ESS (2018a) = Josef van Ess, *Kleine Schriften* (Islamic history and civilization, 137), ed. Hinrich Biesterfeldt, Leiden-Boston, Brill, 2018.
- VAN ESS (2018b) = Josef van Ess, *Theology and Society in the Second and Third Centuries of the Hijra. A History of Religious Thought in Early Islam* (Handbook of Oriental Studies/Handbuch der Orientalistik: Section One: The Near and Middle East, 116/1, vol. 3), translated from German by Gwendolin Goldbloom, Leiden-Boston, Brill, 2019 (original: Josef van Ess, *Theologie und Gessellschaft im 2. und 3. Jahrhundert Hidschra. Eine Geschichte des religiösen Denkens im frühen Islam*, Berlin-Boston, Walter de Gruyter GmbH).
- VAN ESS (2019) = Josef van Ess, *Theology and Society in the Second and Third Centuries of the Hijra. A History of Religious Thought in Early Islam* (Handbook of Oriental Studies/Handbuch der Orientalistik: Section One: The Near and Middle East, 116/1, vol. 4), translated from German by Gwendolin Goldbloom, Leiden-Boston, Brill, 2019 (original: Josef van Ess, *Theologie und Gessellschaft im 2. und 3. Jahrhundert Hidschra. Eine Geschichte des religiösen Denkens im frühen Islam*, Berlin-Boston, Walter de Gruyter GmbH).
- VAN MELSEN (1952) = Andrew G. van Melsen, *From Atomos to Atom: The History of the Concept Atom*, Translated by Henry J. Koren, Pittsburgh, Duquesne University Press, 1952.
- VIGNAUX (1978) = Paul Vignaux, « Philosophie et théologie trinitaire chez Jean de Ripa », *Archives de Philosophie* 41/2 (1978), pp. 221-236.
- VLASTOS (1953) = Gregory Vlastos, review of John E. Raven, *Pythagoreans and Eleatics*, in *Gnomon* 25 (1953), pp. 29-35 (reprinted in Gregory Vlastos, *Studies in Greek Philosophy*, vol. I: The Presocratics, ed. Daniel. H Graham, Princeton, Princeton University Press, 1997, pp. 180-188).
- VLASTOS (1961) = Gregory Vlastos, “Zeno,” in *Philosophic Classics, Thales to St. Thomas*, ed. W. Kaufmann, 1961, pp. 27-45.

- VLASTOS (1966a) = Gregory Vlastos, "Zeno's Race Course: With and Appendix on the Achilles," *JHP* 4 (1966), pp. 95-108 (reprinted in Gregory Vlastos, *Studies in Greek Philosophy*, vol. I: The Presocratics, ed. Daniel. H Graham, Princeton, Princeton University Press, 1997, pp. 189-204).
- VLASTOS (1966b) = Gregory Vlastos, "A Note on Zeno's Arrow," *Phronesis* 11 (1966), pp. 3-18 (reprinted in Gregory Vlastos, *Studies in Greek Philosophy*, vol. I: The Presocratics, ed. Daniel. H Graham, Princeton, Princeton University Press, 1997, pp. 205-218)
- VLASTOS (1967) = Gregory Vlastos, "Zeno of Elea," in *Encyclopedia of Philosophy*, vol. 8, ed. Paul Edwards, Macmillan, 1967, pp. 369-379 (reprinted in Gregory Vlastos, *Studies in Greek Philosophy*, vol. I: The Presocratics, ed. Daniel. H Graham, Princeton, Princeton University Press, 1997, pp. 241-263).
- VOS (2006) = Antonie Vos, *The Philosophy of John Duns Scotus*, Edinburgh University Press, 2006.
- WALKER (2002) = Joel T. Walker, „The Limits of Late Antiquity: Philosophy between Rome and Iran,” *Ancient World* 33 (2002), pp. 45-69.
- WEHR (1990) = Hans Wehr, *A Dictionary of Modern Written Arabic* (editor: J. Milton Cowan), London, MacDonald & Evans Ltd, 1990.
- WHITE (1992) = Michael J. White, *The Continuous and the Discrete. Ancient Physical Theories from a Contemporary Perspective*, Oxford, Clarendon Press, 1992.
- WILLIAMS (2019) = Thomas Williams, "John Duns Scotus," in *The Stanford Encyclopedia of Philosophy* (Winter 2019 Edition), ed. Edward N. Zalta, <<https://plato.stanford.edu/archives/win2019/entries/duns-scotus/>>.
- WISNOWSKY (2004) = Robert Wisnowsky, "The Nature and Scope of Arabic Philosophical Commentary in Post-Classical (ca. 1100-1900 AD) Islamic Intellectual History. Some Preliminary Observations," in *Philosophy, Science and Exegesis in Greek, Arabic and Latin Commentaries*, vol. 2, ed. Peter Adamson, Han Baltussen and Martin W. F. Stone, Oxford, Oxford University Press, 2004, pp. 140-191.
- WOOD (1988) = Rega Wood, "Introduction," in *Adam de Wodeham: Tractatus de Indivisibilibus. A Critical Edition with Introduction, Translation, and Textual Notes*, ed. Rega Wood (Synthese Historical Library, 31), Springer, 1988, pp. 3-27.
- WOOD (1990) = Rega Wood, "Calculating Grace: The Debate about Latitude of Forms according to Adam Wodeham", in *Knowledge and the Sciences in Medieval Philosophy: Proceedings of the Eight International Congress of Medieval Philosophy*, vol. 2, ed. S. Knuuttila, R. Työrinoja, S. Ebbesen (Publications of Luther-Agricola Society Series B, 19), Helsinki 1990, pp. 373-392.
- ZOUBOV (1959) = Vassili Zoubov, "Walter Chatton, Gérard Odon et Nicolas Bonet," *Physis. Rivista di storia della scienza* 1 (1959), pp. 261-278.
- ZOUBOV (1961) = Vassili Zoubov, "Jean Buridan et les concepts du point au quatorzième siècle," *Medieval and Renaissance Studies* 5 (1961), pp. 63-95.
- ZUPKO (1993) = Jack Zupko, "Nominalism Meets Indivisibilism," *Medieval Philosophy and Theology* 3 (1993), pp. 158-185.